

Fylgiskjal 5

Reykjavík, 21. október 2024

Skólahverfamörk unglingskóla í Laugardal

Í kynningar og umsagnarferlinu komu fram ýmsar ábendingar um stærð unglingskólans og skólahverfamörk. Sviðsmynd fjögur gengur út á opnaður verði nýr unglingskóli í Laugardal fyrir unglunga af skólasvæði skólanna Þriggja, Langholtsskóla, Laugarnesskóla og Laugalækjarskóla, auk nemenda á unglingastigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingareitum, við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Skólarnir þrír yrðu þá allir yngri barna skólar fyrir nemendur í 1.-7. bekk.

Fram komu athugasemdir um að unglingskólinn yrði of stór með þessum þéttingarreitum. Einnig kom fram athugasemd um hvort taka ætti unglingastig Vogaskóla inn í safnskólann.

Í ljósi ábendinga um unglingafjölda á þéttingarsvæðum og frekari vangaveltna um fjölda unglunga á þessum svæðum, hafa tölur verið rýndar enn frekar og umfjöllun þar um er hér að neðan. Á það við skólasvæði skólanna Þriggja, Langholts-, Laugalækjar- og Laugarnesskóla og uppbyggingareiti við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni sem sviðsmynd 4 tók til. Auk þess er búið að bæta við upplýsingum um uppbyggingarreiti i austurhluta Skeifu og í Síðumúla, Ármúla, Suðurlandsbraut og Lág múla sem hafa verið í umræðunni. Jafnframt var leitað upplýsinga um aðra mögulega framtíðarreiti í Skeifu eftir 2040 en um þá uppbyggingu ríkir mikil óvissa þannig að hún er ekki tekin með í umfjölluninni.

Greiningin skiptist í

- Spár um fjölda barna í sameiginlegum unglingskóla úr Laugarnes/Laugarlækjar- og Langholtsskólahverfinu til ársins 2040.
- Spá um mögulegan fjölda barna í uppbyggingareitum í Skeifu og nágrenni og hvaða þýðingu slík viðbót gæti haft ef þau börn myndu ganga í nýjan skóla í Laugardalnum.
- Samanlagður fjöldi ofangreindra spáa fyrir mismunandi sviðsmyndir uppbyggingarreita.
- Spá um fjölda unglunga í „gamla“ Vogaskólahverfinu og þeim bætt við ofangreindar sviðsmyndir.

1. Fjöldi unglunga í skólahverfum Laugalækjarskóla og Langholtsskóla

Í töflu 1 er spá yfir fjölda unglunga árið 2040 í unglingadeildum Laugalækjarskóla og Langholtsskóla (Laugardalur).

Tafla 1. Spá um fjölda 13-15 ára unglunga í skólahverfum Laugalækjarskóla og Langholtsskóla árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Laugardalur	500	600

Farnar voru nokkrar leiðir til að horfa á mögulegan fjölda 13-15 ára barna í Laugardalnum. Þessar spár byggja á ólíkum forsendum en skiluðu niðurstöðum þar sem lægsta spáin gerir ráð fyrir um 500 börnum. Sumar forsendur skila mjög háum tölum en vegna þess að svæði til frekari uppbyggingar eru ekki óþrjótandi, eru efri mörkin sett við um 600 börn¹. Í útreikningi á efri mörkum fjölda unglunga í Laugardalnum er gert ráð fyrir að nýjar íbúðir sem áform eru um í hverfinu, verði jafn barnmargar og eldri íbúðir í Laugardalnum. Allar spárnar gera að auki ráð

fyrir ákveðnum skekkjumörkum sem aukast eftir því sem lengra er litið til framtíðar en eru ekki birt hér. Það kann að hljóma eins og spáin taki ekki mið af stærð unglingaárganganna sem sækja skólana núna en hafa verður í huga að þeir árgangar sem eru í unglingskólunum í dag eru mjög stórir í sögulegu samhengi. Það er ekki fyrr en börn fædd 2021 komast upp í unglingsáæild, að álíka stór árgangur verði aftur á efsta stigi grunnskólans.

Forsendur spáa:

Spárnar horfa til núverandi barnafjölda í hverfi út frá þjóðskrá og út frá núverandi fjölda barna í grunnskóla og leikskóla. Þá var horft til mannfjöldaspár Hagstofunnar og annars vegar notuð sú forsenda að fjölgunin fyrir þennan aldur verði svipuð í Laugardalnum og á landinu í heild og hins vegar að hlutfall unglinga í Laugardalnum af landinu öllu, haldist svipað og fyrri ár. Einnig var horft til mögulegrar fjölgunar barna m.v. að öll börn sem flytja inn í nýtt húsnæði í Laugardalnum, séu að flytja úr öðrum hverfum og að hlutfall barna í nýju húsnæði verði svipað og í eldra húsnæði í Laugardalnum, en hverfið hefur lengi verið nokkuð barnmargt.

Nákvæmni allra þessara spáa byggja á því hversu rétt er að horfa til ofangreindra forsendna enda aukast skekkjumörkin talsvert eftir því sem lengra er spáð fram í tímann.

Að mörgu er að huga þegar spáð er fyrir um þörf fyrir grunnskóla. Hverfi ganga í gegnum aldurs skeið, í ný hverfi flytur oft mikið af ungum barnafjölskyldum, þessir foreldrar halda svo oft áfram að búa í hverfinu þótt börnin ljúki sinni skólagöngu og þá fækkar um tíma í skólunum þangað til barnafólkið eldist og fer að flytja út og nýjar barnafjölskyldur flytja inn. Þetta mynstur hefur mátt sjá þegar ný hverfi hafa verið byggð upp í borginni. Rótgrónari hverfi eru komin lengra í átt að ákveðnu jafnvægi með minni sveiflum en engu að síður er erfitt að átta sig á því hverjir flytja inn á nýbyggða þéttingarreiti. Hvaðan kemur fólk sem flytur í nýja húsnæðið? Kemur það úr hverfinu eða annars staðar frá? Hverjir flytja inn í stað þeirra sem flytja út úr eldri íbúðum? Einnig verður að hafa í huga að skólar geta í sjálfu sér lokkað ákveðnar tegundir af fjölskyldum inn í hverfin. Ofangreindir þættir hafa áhrif á hvort hægt er að gera ráð fyrir að fjölgun barna í hverfinu sé í takt við þá fjölgun sem Hagstofan spáir fyrir um landið í heild. Þá má líka velja fyrir sér hversu nákvæm spá Hagstofunnar sé. Eitt er þó nánast öruggt og það er að flökt mun verða í nemendafjölda yfir tíma vegna misstórra árganga. Skólabygging þarf að rúma kjarnastarfsemina en það getur komið til að tímabundið þurfi að bæta við auka skólastofum.

2. Fjöldi unglinga á uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni

Skipta má uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni í eftirfarandi þrjá hluta:

- Hluti 1 - Grensásvegur 1, Orkureitur og vestasti hluti Skeifu sem er sviðsmynd 4
- Hluti 2 - Austurhluti Skeifu
- Hluti 3 - Síðumúli, Ármúli, Suðurlandsbraut og Lág múli

Þessar spár um fjölda barna í uppbyggingareitum eru annars eðlis en spár um barnafjölda sem byggja á sögulegum gögnum, fjölda yngri barna sem búsett eru í hverfinu og þróun fjölgunar fólks á Íslandi skv. spám Hagstofunnar. Hér er fyrst og fremst horft til fjölda barna í nýju húsnæði þar sem gert er ráð fyrir ákveðnum forsendum um fjölda barna í íbúð í því hverfi þar sem nýja húsnæðið er staðsett. Í dag eru ofangreindir reitir skilgreindir sem hluti af skólahverfi Álf tamýrarskóla.

Í töflu 2 er áætlaður fjöldi unglinga sem gæti komið til með að búa á viðkomandi uppbyggingarreitum í framtíðinni. Hér er stuðst við eftirfarandi:

- Hlutfallið 0,25 sem í dag er hlutfall grunnskólanemenda 6-15 ára á íbúð í skólahverfi Álftamýrarskóla.
- Að um það bil 30% af barnafjöldanum séu unglingar enda eru unglingaárgangar þrír af þeim tíu árgöngum sem grunnskólaaldurinn samanstendur af.
- Efri talan gerir ráð fyrir ofangreindu hlutfalli á allar nýjar íbúðir, en lægri talan gerir ráð fyrir lægra hlutfalli barna í minni íbúðir.

Eins og áður er sagt er aldrei vitað hvort sama hlutfall haldist í nýju húsnæði eins og í eldri húsnæði sama hverfis. Ef aðallega barnlaust fólk flytur í nýtt húsnæði og ef barnafjölskyldur flytjast innan hverfis úr eldri húsnæði í nýtt, lækkar hlutfallið yfir hverfið í heild sinni. Því má færa rök fyrir því að rétt sé að líta á efri mörkin sem ákveðins hámarksviðbótarfjölda á hverjum uppbyggingarreit.

Tafla 2. Spá um fjölda 13-15 ára unglinga af uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni árið 2040

		Fjöldi miðaður við lægra hlutfall barna á íbúð í hverfi	Fjöldi miða við núverandi hlutfall barna á íbúð í hverfi
Hluti 1	Grensásvegur 1, Orkureitur og vesturhluti Skeifu (sviðsm. 4)	30	50
Hluti 2	Austurhluti Skeifu	30	50
Hluti 3	Síðumúli, Ármúli, Suðurlandsbraut og Lágmúli	40	60
Samtals		100	160

3. Samanlagður fjöldi unglinga í skólahverfum Laugalækjarskóla, Langholtsskóla og á uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni

Í töflu þrjú má sjá samtölur vegna spáa um fjölda 13-15 ára unglinga í annarsvegar Laugardal og hins vegar af uppbyggingarreitum í Skeifunni og nágrenni, árið 2040.

Tafla 3. Spá um samanlagðan fjölda 13-15 ára unglinga í skólahverfum Laugalækjarskóla og Langholtsskóla og af uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni, árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Laugardalur og hluti 1	530	650
Laugardalur og hluti 1 og 2	560	700
Laugardalur og hluti 1, 2 og 3	600	760

Niðurstaða rýni er að nýr unglingaskóli verði eins og lagt hefur verið til í sviðsmynd 4, þ.e. fyrir nemendur af skólasvæði Langholtsskóla, Laugalækjarskóla og Laugarnesskóla og fyrir nemendur á unglingastigi sem búa á nærliggjandi uppbyggingarreitum við Grensásveg, á Orkureitnum og í Skeifunni. Er þetta í samræmi við A og B liði tillögu.

Miðað við spár um aðra nærliggjandi uppbyggingarreiti getur nýr unglingaskóli jafnframt rúmað þann nemendafjölda sé miðað við að efri mörk skólans verði um það bil 800 nemendur. Til að mæta þeirri óvissu sem eðlilega eru í spám af þessu tagi og hvernig skipulagsmál þróast og hver fjöldi íbúa verður á uppbyggingarreitum í nálægð við Laugardal næstu misseri, er lagt til að spár verði yfirfarnar í byrjun árs 2026. Það gefur möguleika á að endurskoða hvort uppbyggingareitir muni heyra til skólahverfis nýs unglingaskóla, annarra skóla í nálægð við Laugardal eða hvort þörf verði á byggingu nýs skóla í Skeifunni. Er þetta í samræmi við C lið tillögu.

4. Fjöldi unglunga í skólahverfi Vogaskóla

Í umræðunni um mögulegan unglingaskóla í Laugardal hefur komið til tals að unglingar í skólahverfi Vogaskóla verði hluti af nýja skólanum. Því hefur verið velt upp að þeir unglingar kæmu í stað unglunga á uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni eða að báðir hóparnir yrðu hluti af unglingaskólanum ásamt nemendum úr skólahverfi Laugalækjarskóla og Langholtsskóla.

Í dag er Vogabyggð hluti af skólahverfi Vogaskóla. Þegar Fleyvangur mun byggjast upp, sem verður nýr samþættur leik- og grunnskóli, frístundaheimili og félagsmiðstöð í Vogabyggð, munu unglingar sem eru búsettir í Vogabyggð sækja þann skóla og um leið hætta að verða hluti af skólahverfi Vogaskóla. Þegar við horfum til ársins 2040 er því bara gert ráð fyrir unglungum úr „gamla“ skólahverfi Vogaskóla sem mögulegum hópi í nýjum unglingaskóla í Laugardal.

Ekki voru farnar eins margar leiðir við að spá um fjölda barna í gamla Vogaskólahverfinu eins og í Laugardalnum en aðferðafræðin er ávallt nokkuð svipuð. Þær tölur sem hér eru birtar byggja á meðaltali stærð þriggja samliggjandi árganga yfir 15 ára tímabil sem síðan er notað til að finna hlutfall af mannfjöldaspá Hagstofunnar til 2040. Fjöldi unglunga skv. spánni má sjá í töflu 4. Ekki er gert ráð fyrir sama vexti í fjölda unglunga í hverfinu og í háspá Hagstofunnar, að öðru leyti en sem snýr að þéttingarreit við Álfheima, þ.e. bensínstöðvarreit við Suðurlandsbraut. Því er ákveðið þak á því hversu mikil fjölgun getur orðið af unglungum á íbúð í hverfinu.

Tafla 4. Spá um fjölda 13-15 ára unglunga í gamla skólahverfi Vogaskóla árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Gamla skólahverfi Vogaskóla	95	130

Þegar horft er til gamla skólahverfis Vogaskóla auk Laugardalsins, eru spánnar eftirfarandi:

Tafla 5. Spá um samanlagðan fjölda 13-15 ára unglunga í skólahverfum Laugalækjarskóla, Langholtsskóla og gamla skólahverfis Vogaskóla árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Laugardalur	500	600
Gamla skólahverfi Vogaskóla	95	130
Samtals	595	730

Þegar uppbyggingarreitum 1-3 í Skeifu og nágrennis er einnig bætt við, eru spárnar eftirfarandi:

Tafla 6. Spá um samanlagðan fjölda 13-15 ára unglunga í skólahverfum Laugalækjarskóla, Langholtsskóla, skólahverfis Vogaskóla og af uppbyggingarreitum í Skeifu og nágrenni árið 2040

	Neðri spá	Efri spá
Laugardalur	500	600
Hlutar 1-3	100	160
Gamla skólahverfi Vogaskóla	95	130
Samtals	695	890

Uppbygging skóla í Fleyvangi stendur fyrir dyrum og sá fjöldakúfur sem nú er í Vogaskóla vegna nemenda úr Vogabyggð, mun lækka þegar skólastarf byrjar í Fleyvangi. Því er nær að líta til skammtímalausna í Vogahverfi í stað þess að hugsa unglingsstigið til frambúðar í safnskóla í Laugardal því það leysir ekki þá tímabundnu stöðu sem nú er í Vogaskóla. Þar af leiðandi er ekki gert ráð fyrir nemendum úr Vogahverfi í nýjum unglingskóla í Laugardal.